

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,

faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-12-

Nr.

I

Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija (toliau – Susisiekimo ministerija) teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal 2023 m. gruodžio 5 d. tarpinstituciniame pasitarime (4 klausimas) ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. lapkričio 30 d. išvadoje Nr. NV-3006 pateiktas pastabas.

Nutarimo projektas po svarstymo tarpinstituciniame pasitarime papildytas Kelių eismo taisyklių¹ (toliau – KET) 16 punkto pakeitimu, kuris įgyvendina 2023 m. lapkričio 23 d. priimto Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 6¹, 10, 13, 22 ir 24 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIV-2289 (toliau – Įstatymas Nr. XIV-2289) 4 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilio keliais įstatymo (toliau – SEAKĮ) 13 straipsnio 5 dalies nuostatą dėl teisės vairuoti karinei įrangai priskiriamas taktines ir logistines transporto priemonės ar jų junginius su priekabomis suteikimo ir tai patvirtinančio dokumento pateikimo tikrinančiam pareigūnui. Pažymėtina, kad Įstatyme Nr. XIV-2289 įtvirtinti SEAKĮ pakeitimai buvo aptarti 2023 m. liepos 17 d. Eismo saugumo tarybos posėdyje.

Taip pat atsižvelgiant į tai, kad naujos redakcijos Lietuvos Respublikos neįgaliųjų socialinės integracijos įstatyme, kuris įsigalios 2024 m. sausio 1 d. ir vadinsis Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymu, sąvoka „neįgalusis“ keičiama sąvoka „asmuo su negalia“, pagal nurodyto įstatymo nuostatas keičiamos KET vartojamos sąvokos „neįgalusis“ ir „neįgaliojo vežimėlis“.

Nutarimo projekto tikslas – įgyvendinti Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo² (toliau – Įstatymas Nr. XIV-2049) ir Įstatymo Nr. XIV-2289 pakeitimus ir numatyti būtinus KET pakeitimus eismo saugumui užtikrinti.

Nutarimo projekte inicijuojami šie KET pakeitimai:

Nutarimo projekto 1.1 papunktis. Keičiama sąvoka „eismo įvykio deklaracija“ – nurodoma, kad ši sąvoka suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatyme.

Nutarimo projekto 1.2 papunktis. Atsisakoma sąvokos „neįgaliojo vežimėlis“. Įstatymo Nr. XIV-2049 1 straipsnio 6 dalimi SEAKĮ 2 straipsnis papildytas nauja 44² dalimi, kurioje apibrėžiama sąvoka „neįgaliojo vežimėlis“. KET 3.18 papunktyje nustatyta, kad KET vartojamos sąvokos apibrėžtos SEAKĮ.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimas Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“.

² Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 2, 10 ir 25 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 17¹ straipsniu įstatymas Nr. XIV-2049.

Nutarimo projekto 1.3 papunktis. Pagal Įstatymu Nr. XIV-2289 pakeisto SEAKĮ 13 straipsnio 5 dalį keičiamas KET 16 punktas.

Nutarimo projekto 1.4, 1.6, 1.7, 1.16, 1.18, 1.19, 1.24, 1.25, 1.26.2.1–1.26.2.4, 1.26.4, 1.26.5.2, 1.26.5.3, 1.27.3 ir 1.28 papunkčiai. Pagal Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo nuostatas keičiamos KET vartojamos sąvokos „neįgalusis“ ir „neįgaliojo vežimėlis“.

Nutarimo projekto 1.5 papunktis. Keičiama KET 30 punkto nuostata dėl prievolės praleidžiant pėsčiąjį nereguliuojamoje pėsčiųjų perėjoje sustoti prieš kelio ženklą „Pėsčiųjų perėja“.

Pažymėtina, kad pagal SEAKĮ 2 straipsnio 50 dalį pėsčiųjų perėja – perėjimo per važiuojamąją kelio dalį vieta, pažymėta kelio ženklais „Pėsčiųjų perėja“ ir ženklinimo linijomis arba tik kelio ženklais „Pėsčiųjų perėja“. Pėsčiųjų perėjos ribas žymi ženklinimo linijos, o jeigu jų nėra, – įsivaizduojamos tiesės, einančios nuo kelio ženklų statmenai per kelią. Įstatymo Nr. XIV-2049 1 straipsnio 6 dalimi SEAKĮ 2 straipsnio 50 dalis papildyta nuostata, kad pėsčiųjų perėja gali būti žymima vien ženklinimo linijomis KET nustatytais atvejais (atvejai nustatyti Nutarimo projekto 1.17.1 papunktyje: pėsčiųjų perėjos be kelio ženklų „Pėsčiųjų perėja“ galės būti įrengiamos dviračių takuose ir stovėjimo aikštelėse). Tokiais atvejais, kai pėsčiųjų perėja bus žymima vien ženklinimo linijomis, o kelio ženklas „Pėsčiųjų perėja“ nebus įrengtas, vairuotojas, praleisdamas pėsčiąjį, privalės sustoti prieš horizontalųjį ženklinimą „zebras“. Siekiant suderinti visas nurodytas teisės aktų nuostatas ir atsižvelgiant į praktines viešojo eismo situacijas (dažniausiai sustojama prie „zebro“, o ne nuo horizontaliojo ženklinimo atitraukto kelio ženklo „Pėsčiųjų perėja“), KET 30 punkte siūloma nustatyti, kad „artėdamas prie nereguliuojamos pėsčiųjų perėjos, vairuotojas privalo sulėtinti greitį arba sustoti prieš pėsčiųjų perėją <...>“. Siūloma KET 30 punkto formuluotė taip pat būtų suderinta su kitų KET punktų nuostatomis, kuriose kalbama apie sustojimą prieš pėsčiųjų perėją (pavyzdžiui, KET 31, 76 punktai).

Nutarimo projekto 1.7 papunktis. KET 38 punkte nustatoma, kad asmenys, kurie kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu vedasi elektrinę mikrojudumo priemonę, privalo judėti tik viena eile ir tik transporto priemonių judėjimo kryptimi, tai yra taikoma tokia pati eismo tvarka, kai vedamas dviratis, mopedas ar motociklas. Asmenys, kurie kelkraščiu arba važiuojamosios dalies pakraščiu nešasi elektrinę mikrojudumo priemonę, turės vadovautis KET 37 punkto nuostatomis ir judėti prieš transporto priemonių judėjimo kryptį.

Nutarimo projekto 1.8 papunktis. Siekiant teisinio aiškumo KET 66 punkte nurodoma, kad motorinių dviračių vairuotojams privalomi ne tik KET nustatyti reikalavimai dviračių vairuotojams, bet ir kelio ženklai bei kelio ženklinimas.

Nutarimo projekto 1.9 papunktis. KET pildomas nauju VIII¹ skyriumi „Elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams taikomi reikalavimai ir draudimai“, kuris įgyvendina Įstatymu Nr. XIV-2049 pildomo SEAKĮ 17¹ straipsnio nuostatas, taip pat nustato kitus būtinus elektrinių mikrojudumo priemonių eismo tvarkos reikalavimus.

Naujo KET VIII¹ skyriaus 66¹ punktas įgyvendina SEAKĮ 17¹ straipsnio 1 dalį (apibrėžiamas viešajame eisme galinčių dalyvauti elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojų amžius), KET 66² punktas įgyvendina SEAKĮ 17¹ straipsnio 2 dalį (nustatomi reikalavimai elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojo eismo saugumui užtikrinti: transporto priemonėje turi būti tvarkingas stabdis, žibintai, šviesą atspindintys elementai, garso signalas; reglamentuotas ryškiaspalvės liemenės su šviesą atspindinčiais elementais, dviratininko, riedlentininko ar motociklininko šalmo, kūno apsaugos priemonių naudojimas).

KET 66³ punktas reglamentuoja, kuria kelio dalimi vyksta elektrinių mikrojudumo priemonių eismas, reikalavimus važiuojant kelkraščiu, pėsčiųjų ir dviračių taku, šaligatviu esant pėstiesiems, ir įgyvendina SEAKĮ 17¹ straipsnio 4 dalies 13 punkto nuostatą dėl ne didesnio kaip 7 km/h greičio važiuojant pro pat pėsčiąjį pėsčiųjų ir dviračių take, kelkraštyje arba šaligatvyje.

KET 66⁴–66⁶, 66⁸ punktuose nustatomi reikalavimai elektrinės mikrojudumo priemonės vairuotojui, važiuojančiam važiuojamąja dalimi ir norinčiam pasukti į kairę, apsisukti ar pervažiuoti į kitą kelio pusę, artėjant prie vietos, kur reikia kirsti važiuojamąją dalį, kertant važiuojamąją dalį ten, kur eismas nereguliuojamas arba nėra eismo pirmumą nustatančių kelio

ženklų, taip pat dėl prievolės paisyti šviesoforų signalų. KET 66⁴–66⁶ punktuose siūlomi įtvirtinti reikalavimai analogiški taikomiems dviratininkams (KET 58–60, 63 punktai).

KET 66⁷ punkte dėstomi reikalavimai elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams važiuojant dviračių taku, pėsčiųjų ir dviračių eismui skirtu taku ar šaligatviu, kai ženklinimo linijomis (baltu dviračio simboliu) yra paženklinta dviračių eismui skirta šio tako ar šaligatvio dalis. KET 66⁷ punktu įgyvendinama SEAKĮ 17¹ straipsnio 3 dalis.

KET 66⁹ punktas nustato draudimus elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams pagal SEAKĮ 17¹ straipsnio 4 dalies nuostatas.

KET 66¹⁰ punktas įgyvendina SEAKĮ 17¹ straipsnio 5 dalies nuostatas dėl į elektrinę mikrojudumo priemonę arba į motorinį dviratį savo konstrukcija panašios transporto priemonės, kuri viršija SEAKĮ nustatytas galios ir greičio technines charakteristikas ir negali būti klasifikuojama kaip elektrinė mikrojudumo priemonė arba motorinis dviratis, dalyvavimo viešajame eisme.

Nutarimo projekto 1.10–1.12 papunkčiai. Keičiami KET 73.5, 73.7 ir 73.13 papunkčiai, siekiant juos suderinti su naujo KET 66⁸ punkto nuostatomis (prievolė paisyti šviesoforų su dviračio simboliu signalų).

Nutarimo projekto 1.13–1.15, 1.17, 1.20–1.23 papunkčiai. KET pakeitimais siekiama KET 125, 126, 145, 150¹, 174.1, 177¹, 178², 181¹.1 punktų ir papunkčių nuostatas suderinti su Įstatymu Nr. XIV-2049. Elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams nustatomi tokie pat eismo tvarkos reikalavimai kaip dviratininkams.

Nutarimo projekto 1.26.2.5 papunktis. Įstatymu Nr. XIV-2049 SEAKĮ nustačius naują sąvoką „elektrinė mikrojudumo priemonė“, keičiamas kelio ženklo Nr. 340 „Motorinių dviračių eismas draudžiamas“ pavadinimas į „Elektrinių mikrojudumo priemonių eismas draudžiamas“ ir aprašymas, kad šis kelio ženklas taikomas elektrinėms mikrojudumo priemonėms. Dviratininkams ir motorinių dviračių vairuotojams bus taikomas kelio ženklas Nr. 309 „Dviračių eismas draudžiamas“.

Nutarimo projekto 1.26.1, 1.26.3, 1.26.5.1, 1.26.5.4, 1.26.5.5 papunkčiai. Keičiami KET 1 priede išdėstyti kelio ženklai Nr. 129 „Dviratininkai“, Nr. 411 „Dviračių takas“, Nr. 413 „Pėsčiųjų ir dviračių takas“, Nr. 821 „Dviračiai“, Nr. 853 „Išskyrus dviratininkus“ ir Nr. 856 „Dviračių eismas“ – nustatoma, kad jie informuoja (įspėja) apie dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismą, arba kelio ženklai taikomi ne tik dviratininkams, bet ir elektrinių mikrojudumo priemonių vairuotojams.

Nutarimo projekto 1.27.1 ir 1.27.2 papunkčiai. Atsižvelgiant į SEAKĮ 2 straipsnio 50 dalies papildymą, kad pėsčiųjų perėja gali būti žymima vien ženklinimo linijomis KET nustatytais atvejais, keičiamas KET 3 priedo 1.13.1 papunktis ir jame nustatoma, kad „nereguliuojama pėsčiųjų perėja vien tik horizontaliuoju ženklinimu „zebras“ gali būti pažymėta dviračių take ar stovėjimo aikštelėje“. KET 3 priedo 1.23 papunkčio pakeitimu įtvirtinama, kad dviračio simbolis žymi dviračių juostą, dviračių ir elektrinių mikrojudumo priemonių eismui skirtą pėsčiųjų ir dviračių tako ar šaligatvio dalį arba dviračių taką.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – Teisingumo ministerija), Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Švietimo, mokslo ir sporto ministerija), Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Policijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Lietuvos transporto saugos administracijai, AB Lietuvos automobilių kelių direkcijai, VŠĮ Transporto kompetencijų agentūrai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Vilniaus miesto savivaldybei, Kauno miesto savivaldybei ir Klaipėdos miesto savivaldybei. Taip pat gauta Vairavimo mokytojų gildijos išvada.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, VŠĮ Transporto kompetencijų agentūra, Lietuvos savivaldybių asociacija suderino Nutarimo projektą be pastabų. AB Lietuvos automobilių kelių direkcija, Kauno miesto savivaldybė, Klaipėdos miesto savivaldybė išvadų per nustatytą terminą nepateikė. Vilniaus miesto savivaldybės atstovai pateikė nuomonę darbo tvarka. Atsižvelgta į Policijos departamento prie Lietuvos Respublikos

vidaus reikalų ministerijos pastabas ir pasiūlymus, Teisingumo ministerijos ir Lietuvos transporto saugos administracijos pastabos suderintos darbo tvarka.

Teisingumo ministerija savo išvadoje dėl Nutarimo projekto pažymėjo, kad vadovaujantis Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, 9 punktu įgyvendinamajame teisės akte neturėtų būti atkartojamos aukštesnės galios teisės akto nuostatos, todėl Nutarimo projekte atkartojamos Įstatymo Nr. XIV-2049 nuostatos yra perteklinės. Susisiekimo ministerija atkreipia dėmesį į tai, kad diskusijos dėl to, ar KET gali (ir ar turi) atkartoti SEAKĮ nuostatas, su Teisingumo ministerija ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe yra vykusios anksčiau ir ne kartą, bet buvo nuspręsta, kad, siekiant geresnio ir patogesnio eismo dalyvių informavimo, eismo tvarka turėtų būti aptarta viename teisės akte. Pažymėtina, kad SEAKĮ 3 straipsnio 2 dalis nustato, kad „eismo tvarką Lietuvos Respublikos teritorijoje nustato KET, kurias tvirtina Vyriausybė“. Susisiekimo ministerija visada laikėsi pozicijos, kad KET yra specifinis dokumentas, aktualus visiems eismo dalyviams ir daugumai šalies gyventojų. Eismo tvarkos reikalavimų nustatymas skirtinguose teisės aktuose arba nuorodų į kitą teisės aktą įvedimas neprisidės prie to, kad šiuos reikalavimus lengvai rastų ir žinotų kuo didesnė visuomenės dalis. Eismo tvarkos reikalavimų pateikimas turi būti kuo patogesnis vartotojams (eismo dalyviams, asmenims, siekiantiems įgyti teisę vairuoti (tarp jų ir užsieniečiams), vairavimo mokykloms, pareigūnams ir pan.). Todėl Susisiekimo ministerija nepritaria pateiktai pastabai dėl perteklinio nuostatų dubliavimo KET ir SEAKĮ.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabų, į kurias atsižvelgta iš dalies arba neatsižvelgta, pridedama derinimo pažyma.

Nutarimo projektas buvo apsvarstytas ir jam pritarta Eismo saugumo tarybos 2023 m. spalio 11 d. posėdyje.

Svarstant Nutarimo projektą tarpinstituciniame pasitarime diskutuota dėl SEAKĮ įtvirtintos nuostatos, kad važiuoti važiuojamąja kelio dalimi dviračiu išklausių Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos nustatytą mokymo kursą ir turint mokyklos išduotą pažymėjimą leidžiama ne jaunesniems kaip 12 metų asmenims, o vairuojant elektrinę mikrojudumo priemonę – ne jaunesniems kaip 14 metų asmenims. SEAKĮ nustatyta, kad Švietimo, mokslo ir sporto ministerija organizuoja mokinių (vaikų) mokymą, per kurį įgyjama saugaus važiavimo dviračiais (nuo 2024 m. sausio 1 d. ir motoriniais dviračiais, elektrinėmis mikrojudumo priemonėmis) žinių ir įgūdžių. Švietimo, mokslo ir sporto ministerija, teikdama informaciją darbo tvarka Susisiekimo ministerijai, yra nurodžiusi, kad kasmet mokymą, per kurį įgyjama saugaus važiavimo dviračiais žinių ir įgūdžių, užbaigia apie 2000 mokinių. Tikslūs duomenis pagal kompetenciją turėtų pateikti Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Eismo dalyvių švietimas – viena iš efektyviausių priemonių eismo saugumui užtikrinti, todėl tikimasi, kad jaunieji eismo dalyviai, baigę minėtus mokymus, galės saugiai dalyvauti viešajame eisme.

Nutarimo projektas tiesiogiai Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos³ nuostatų neįgyvendina, tačiau atitinka siekius priimti sprendimus, kurie sudarytų sąlygas diegti saugaus eismo gerinimo priemones, užtikrinti eismo saugumą visų rūšių transporto dalyviams.

Nutarimo projektas atitinka Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo reikalavimus. Nutarimo projekte naujų terminų nenustatoma.

Nutarimo projektas buvo paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje ir Susisiekimo ministerijos interneto svetainėje ir visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus.

Nutarimo projektą parengė Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės (vadovas Dmitrijus Bialas, tel. +370 659 17473, el. p. dmitrij.bial@sumin.lt) vyresnysis patarėjas Andrius Karnilavičius (tel. +370 659 15833, el. p. andrius.karnilavicius@sumin.lt).

PRIDEDAMA:

³ Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programa, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 1950 „Dėl Kelių eismo taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo“ projektas ir jo lyginamasis variantas, 16 lapų.

2. Derinimo pažyma, 2 lapai.

Susisiekimo ministras

Marius Skuodis